

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
1. ข้อมูลทั่วไป	1
1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร	1
1.2 ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	1
1.3 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร	1
1.4 รูปแบบของหลักสูตร	1
1.5 สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร	1
1.6 สถานที่จัดการเรียนการสอน	2
1.7 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา	2
2. โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต	3
2.1 โครงสร้างหลักสูตร	3
2.2 รายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร	4
2.3 ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชา	5
2.4 ระบบการจัดการศึกษา	6
2.5 แผนการศึกษา	7
3. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	9
4. คำอธิบายรายวิชา	9
5. ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2563	16

หลักสูตร ปรัชญาดุฆฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25521861109533

ภาษาไทย : หลักสูตรปรัชญาดุฆฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

ภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy Program in Buddhism and Philosophy

1.2 ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : ปรัชญาดุฆฎีบัณฑิต (พุทธศาสนาและปรัชญา)

ชื่อย่อ : ปร.ด. (พุทธศาสนาและปรัชญา)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Doctor of Philosophy (Buddhism and Philosophy)

ชื่อย่อ : Ph.D. (Buddhism and Philosophy)

1.3 จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

ไม่น้อยกว่า 57 หน่วยกิต

1.4 รูปแบบของหลักสูตร

1.4.1 รูปแบบ : หลักสูตรปริญญาเอก แผน 2.1

1.4.2 ภาษาที่ใช้ : หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย

1.4.3 การรับนักศึกษา : รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ

1.4.4 ความร่วมมือกับหน่วยงาน / สถาบันอื่น : ป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัย

1.4.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา : ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

1.5 สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร

1.5.1 หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2567

1.5.2 กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567

1.6 สถานที่จัดการเรียนการสอน

ในสถานที่ตั้ง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 248 ม.1 ถ.ศาลายา – นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02-444-6000 E-mail: admin@mbu.ac.th

1.7 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- 1) อาจารย์ในสถาบันการศึกษา
- 2) รับราชการในกระทรวงวัฒนธรรม
- 3) รับราชการในกระทรวงศึกษาธิการ
- 4) เจ้าที่ของรัฐในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- 5) นักวิชาการอิสระ
- 6) เป็นพระสังฆาธิการในระดับบริหาร
- 7) ผู้เผยแพร่พระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- 8) ใช้ร่วมกับทุกอาชีพที่นักศึกษาประกอบอาชีพอยู่ก่อน
- 9) ใช้เป็นฐานการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ
- 10) รับราชการทหาร อนุศาสนาจารย์

2. โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 โดยแบ่งออกเป็น 2 แผน คือ แผน 1 แบบวิชาการและแผน 2 แบบวิชาชีพที่เน้นการศึกษาวิจัยและการค้นคว้าอิสระเชิงประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ ทั้งนี้ ทั้ง 2 แผน มีความสอดคล้องกับ PLOs ที่หลักสูตรกำหนดไว้ โดยให้เป็นไปตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 มุ่งบริหารจัดการใช้หลักสูตรในพระพุทธรศาสนามาพัฒนาปัญญาและคุณธรรมในสังคมเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาของบัณฑิตวิทยาลัยและปรัชญาของหลักสูตร

ระบบการศึกษาแผน 1 แบบวิชาการนั้นกำหนดให้ผู้เข้าศึกษาเข้าเรียนรายวิชาบังคับประจำสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนาและทำวิทยานิพนธ์ ส่วนระบบการศึกษาแผน 2 นั้น หลักสูตรได้แบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้ 1) หมวดรายวิชาที่เปิดกว้างสำหรับผู้ไม่มีฐานทางพระพุทธศาสนาได้เข้ามาศึกษา 2) หมวดรายวิชาเสริมพื้นฐานทางด้านภาษาที่จำเป็นต่อการศึกษพระพุทธศาสนา 3) หมวดรายวิชาบังคับสำหรับสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ทุกหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาได้เรียนรู้สิ่งจำเป็นต่อการสร้างอัตลักษณ์ของสถาบัน 4) หมวดรายวิชาเอกทางด้านพระพุทธศาสนา 5) หมวดรายวิชาเลือกเพื่อให้เลือกรายวิชาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในแต่ละปีการศึกษา และ 6) ดุษฎีนิพนธ์เพื่อมุ่งสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่ตอบโจทย์สังคมโดยมีหลักพระพุทธศาสนาในพระไตรปิฎกเป็นฐาน จึงจัดโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต ดังนี้

2.1 โครงสร้างหลักสูตร

2.1.1 จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 57 หน่วยกิต

2.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ปรับปรุง พ.ศ.2567 มีรายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้

รายการ	จำนวนหน่วยกิต
	แผน 1 (แผนวิชาการที่มีทั้งการเรียน และทำวิทยานิพนธ์)
รายวิชาพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)	(9)
รายวิชาเรียน (Course work)	21
- รายวิชาบังคับ (Core Courses)	9
- รายวิชาเอก (Required Courses)	9
- รายวิชาเลือก (Elective Courses)	3
ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)	36
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร	57

2.2 รายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร

1) รายวิชาพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)

รหัสวิชา รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62101 สัมมนาพุทธปรัชญา Seminar on Buddhist Philosophy	3 (3-0-6)
GS 62102 สัมมนาปัญหาทางปรัชญา Seminar on Philosophical Problems	3 (3-0-6)
GS 62103 ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา พุทธศาสนาและปรัชญา Pali and English for the study of Buddhism and philosophy	3 (3-0-6)

2) รายวิชาบังคับ

นักศึกษาต้องเรียนวิชาพื้นฐานไม่นับหน่วยกิต ดังต่อไปนี้

GS 62204 สัมมนาสารัตถะในพระไตรปิฎก Seminar on Essential in Tipitaka	3 (3-0-6)
GS 62205 ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน Theory and Practice of Meditation	3 (3-0-6)
GS 62206 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบูรณาการ Integrated Research Methodology	3 (3-0-6)

3) รายวิชาเอก

นักศึกษาต้องศึกษารายวิชาเอก จำนวน 9 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

GS 62307 สัมมนาปรัชญาศิลปวัฒนธรรม Seminar on Philosophy of Arts and Culture	3 (3-0-6)
GS 62308 สัมมนากระบวนทัศน์ทางปรัชญา Seminar on Philosophical Paradigm	3 (3-0-6)
GS 62309 สัมมนาพุทธธรรมประยุกต์ Seminar on Applied Buddhadhamma	3 (3-0-6)

4) รายวิชาเลือก

นักศึกษาต้องศึกษารายวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

GS 62410 การเขียนบทความวิชาการทางพระพุทธศาสนาและปรัชญา Writing academic articles on Buddhism and philosophy	3 (3-0-6)
GS 62411 สัมมนาปรัชญาการศึกษา Seminar on Philosophy of Education	3 (3-0-6)

GS 62412	สัมมนาอรรถปริวรรตศาสตร์ Seminar on Interpretation	3 (3-0-6)
GS 62413	สัมมนาพุทธนวัตกรรม Seminar on Buddhist Innovation	3 (3-0-6)
GS 62414	สัมมนาปรัชญาสุวรรณภูมิ Seminar on Suvarnabhumi Philosophy	3 (3-0-6)

5) รายวิชาวิจัย

GS 62515	ดุชฎินิพนธ์ แผน 2.1 Dissertation Plan 2.1	36 หน่วยกิต
----------	--	-------------

2.3 ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชา

ลำดับ	เลขรหัส	หมายถึง
อักษร	GS	บัณฑิตวิทยาลัย
เลขลำดับที่ 1	6	ระดับปริญญาเอก
เลขลำดับที่ 2	2	สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา
เลขลำดับที่ 3	1	รายวิชาพื้นฐานไม่นับหน่วยกิต
เลขลำดับที่ 3	2	รายวิชาบังคับ
เลขลำดับที่ 3	3	วิชาเอก
เลขลำดับที่ 3	4	วิชาเลือก
เลขลำดับที่ 3	5	ดุชฎินิพนธ์
เลขลำดับที่ 4-5	01	ลำดับวิชา

*ตัวอย่าง GS 62201 หมายถึง สัมมนาพุทธปรัชญา

คำอธิบาย: GS หมายถึง บัณฑิตวิทยาลัย

เลข 6 หมายถึง ระดับปริญญาเอก

เลข 2 หมายถึง สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

เลข 1 หมายถึง วิชาพื้นฐานไม่นับหน่วยกิต

เลข 01 หมายถึง ลำดับวิชาที่ 1

ความหมายของหน่วยกิตที่ใช้ในหลักสูตร

อักษรเลขนหัสหน่วยกิต เช่น น (บ-ป-ต)

3 (3-0-6)

มีความหมายดังนี้

3	หมายถึง	จำนวนหน่วยกิตรวม
3	หมายถึง	จำนวนหน่วยกิตที่จัดการเรียนรู้แบบเน้นทฤษฎี
0	หมายถึง	จำนวนหน่วยกิตปฏิบัติการ
6	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงศึกษาด้วยตนเอง

2.4 ระบบการจัดการศึกษา

2.4.1 ระบบ

ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ และมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2.4.2 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วัน – เวลาราชการปกติ เรียนในวันจันทร์-ศุกร์

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

นอกวัน – เวลาราชการ (ระบุ) 08.30 – 19.00 น. เรียนในวันเสาร์-อาทิตย์

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

2.4.3 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

ไม่มีภาคฤดูร้อน

2.4.4 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2.4.5 ระบบจัดการศึกษา

แบบชั้นเรียน

2.4.6 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

การเทียบโอนหน่วยกิต และรายวิชา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำหลักสูตร และคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย และต้องเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

2.5 แผนการศึกษา

การจัดแผนการศึกษาในแต่ละปี กำหนดให้ต้องเรียงลำดับรายวิชาตามลำดับความสำคัญของหมวดวิชาที่จำเป็นต่อผู้เข้าศึกษา แต่ละรายวิชาที่เรียนในแต่ละปีนำไปสู่การบรรลุ YLOs และภายหลังจากสิ้นสุดในทุกๆรายวิชาบังคับ และตลอดหลักสูตร นักศึกษาทุกคนจะต้องบรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรที่กำหนดทุกข้อ โดยมีแผนการจัดการศึกษา ดังนี้

2.5.1 แผนการศึกษา แผน 2.1

ปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต	บ	ป	ต
GS 62101	สัมมนาพุทธปรัชญา ¹	(3)	3	0	6
GS 62102	สัมมนาปัญหาทางปรัชญา*	(3)	3	0	6
GS 62204	สัมมนาสารัตถะในพระไตรปิฎก	3	3	0	6
GS 62206	ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบูรณาการ	3	3	0	6
	รวม	6			

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต	บ	ป	ต
GS 62103	ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา พุทธศาสนาและปรัชญา*	(3)	3	0	6
GS 62206	ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน	3	3	0	6
GS 62308	สัมมนากระบวนการทัศน์ทางปรัชญา	3	3	0	6
GS 62309	สัมมนาพุทธธรรมประยุกต์	3	3	0	6
	รวม	9			

¹ หมายถึง รายวิชาไม่นับหน่วยกิต

ปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต	บ	ป	ต
GS 62307	สัมมนาปรัชญาศิลปวัฒนธรรม	3	3	0	6
GS xxxxx	วิชาเลือก	3	3	0	6
	รวม	6			

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต	บ	ป	ต
GS 62515	ดุชฎินิพนธ์ เข้าร่วมสัมมนาดุชฎินิพนธ์ ติดตาม ความก้าวหน้า ของการเขียนดุชฎินิพนธ์	12	-	-	-
	รวม	12			

ปีที่ 3

ภาคการศึกษาที่ 1

รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต	บ	ป	ต
GS 62515	ดุชฎินิพนธ์ เข้าร่วมสัมมนาดุชฎินิพนธ์ ติดตาม ความก้าวหน้า ของการเขียนดุชฎินิพนธ์	12	-	-	-
	รวม	12			

ภาคการศึกษาที่ 2

รหัส	รายวิชา	หน่วยกิต	บ	ป	ต
GS 62515	ดุชฎินิพนธ์ เข้าร่วมสัมมนาดุชฎินิพนธ์ ติดตาม ความก้าวหน้า ของการเขียนดุชฎินิพนธ์	12	-	-	-
	รวม	12			

3.คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่ สภามหาวิทยาลัยรับรอง ในกรณีที่เป็นนักศึกษาจากต่างประเทศจะต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่ ก.พ. รับรอง และคุณสมบัติอื่น ๆ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศ
2. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.5 จากระบบ 4 แต้ม หรือเทียบเท่า ในกรณีที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยอาจพิจารณารับสมัครได้โดยพิจารณาจากผลงานทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน ความรู้ และความสามารถ
3. ผู้สมัครต้องมีผลการสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด
4. ผู้สมัครต้องเคยศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทที่มีการทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท
5. ต้องไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากสถานภาพการเป็นนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสม และมีความประพฤติดี ไม่มีประวัติในทางเสียหาย

4. คำอธิบายรายวิชา / ชุดวิชา (Module)

1) รายวิชาพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62101	<p>สัมมนาพุทธปรัชญา</p> <p>Seminar on Buddhist Philosophy</p> <p>ศึกษาหลักคำสอนที่เกี่ยวกับความจริง (สัจธรรม) และหลักปฏิบัติ (จริยธรรม) ในพระพุทธศาสนาเช่น ความคิดเรื่องโลก มนุษย์ อนัตตา กรรม สังสารวัฏ จิต เจตสิก รูป และนิพพาน เป็นต้น แล้ววิเคราะห์ด้วยการใช้เหตุผลตามวิธีของปรัชญา อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ตรรกศาสตร์</p> <p>To study Buddhist teachings concerning truths and morality or ethics such as the concepts of the world, human beings, non-self, kamma, samsara or the round of rebirth, mind, mental factors, matters, Nibbana; analyzing those with reasoning by means of philosophy, metaphysics, epistemology, ethics, aesthetics and logics</p>	3 (3-0-6)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62102	<p>สัมมนาปัญหาทางปรัชญา</p> <p>Seminar on Philosophical Problems</p> <p>วิเคราะห์ปัญหาทางปรัชญาครอบคลุมเนื้อหาอภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ตรรกศาสตร์ ของสำนักต่างๆ ตั้งแต่อยู่ยุคโบราณ ถึงหลังนวยุค</p> <p>Analysis of philosophical problems covering knowledge areas of metaphysics, epistemology, ethics, aesthetics, and logics of different schools from ancient period to late postmodern eraDo organize the completed lexicon for being impact and utilized to society.</p>	3 (3-0-6)
GS 62103	<p>ภาษาบาลีและภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาพุทธศาสนาและปรัชญา</p> <p>Pali and English for the study of Buddhism and philosophy</p> <p>ศึกษาทักษะการอ่านและทำความเข้าใจตำราและบทความภาษาบาลีและภาษาอังกฤษในด้านพุทธศาสนาและปรัชญา สามารถสรุปเรื่องที่อ่าน อธิบายความและนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับพุทธศาสนาและปรัชญาได้</p> <p>Reading skills and interpretation in contexts of texts and articles in Pali and English languages in Buddhism and philosophy, ability in summarizing, explaining, and presenting the reading contents and research results concerning Buddhism and philosophy</p>	3 (3-0-6)

2) รายวิชาบังคับ

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62204	<p>สัมมนาสาระัตถะในพระไตรปิฎก</p> <p>Seminar on Essential in Tipitaka</p> <p>การวิเคราะห์และอภิปรายเนื้อหาสำคัญของคำสอนทางพระพุทธศาสนาในพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก</p> <p>Analysis and discussion of important contents of Buddhist teachings in Discipline and Discourse</p>	3 (3-0-6)
GS 62205	<p>ทฤษฎีและการปฏิบัติกรรมฐาน</p> <p>Theory and Practice of Meditation</p> <p>ศึกษาทฤษฎีและการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามแนววิสุทธิมรรคและมหาสติปัฏฐานสูตร สามารถบูรณาการทฤษฎีและการปฏิบัติ</p> <p>To study meditation theory, practice insight meditation according to Visuddhimagga and Mahasatipatthana Sutta, the theory and practice integrated</p>	3 (3-0-6)
GS 62206	<p>ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบูรณาการ</p> <p>Integrated Research Methodology</p> <p>ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัย เน้นวิธีวิจัยเชิงพุทธศาสนาและปรัชญา ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ทั้งวิจัยพื้นฐานและวิจัยประยุกต์ ที่สอดคล้องกับหลักการทางพุทธศาสนาและปรัชญา รวมทั้งวิธีการศึกษาวิเคราะห์พุทธศาสนาและปรัชญาในรูปแบบต่าง ๆ เป็นวิธีวิจัยที่ครอบคลุมผสมผสานสหวิทยาการสาขาอื่น ๆ นักศึกษาต้องเสนอโครงร่างเพื่อการวิจัยไม่น้อยกว่า 3 ประเด็น ทั้งสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้</p> <p>To study quantitative and qualitative research methodology in Buddhism and philosophy, basic and applied research relevant to the principles of Buddhism and philosophy, analytical study of Buddhism and philosophy covering interdisciplinary, students have to propose a research proposal with not less than 3 headings and the research results</p>	3 (3-0-6)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	<p>can be applied in use concept and theory of research and research methodology emphasizing the Buddhist research in both quantitative and qualitative and also basic research and applied research for Buddhist study, integrating multi- sciences based on Buddhist Studies</p> <p>Research fieldwork being assigned, and submit research proposals not less than three chapters of research contents</p>	

3) รายวิชาเอก

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62307	<p>สัมมนาปรัชญาศิลปวัฒนธรรม</p> <p>Seminar on Philosophy of Arts and Culture</p> <p>ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวิเคราะห์หลักปรัชญาจากขนบธรรมเนียมจารีต ประเพณีศิลปวัฒนธรรม สุภาษิต คำคม วิธีชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>Study concepts, theories and analyze philosophy from traditions, customs, arts and culture, proverbs, sayings, way of life, local wisdom.</p>	3 (3-0-6)
GS 62308	<p>สัมมนากระบวนทัศน์ทางปรัชญา</p> <p>Seminar on Philosophical Paradigm Digital for Propagation of Buddhism</p> <p>ศึกษาแนวคิดหลักของกระบวนทัศน์ทางปรัชญา โดยวิเคราะห์อภิปรายในเรื่องกระบวนทัศน์ทางปรัชญาในยุคต่าง ๆ ของประวัติปรัชญาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างยุคต่าง ๆ ทั้งในด้านการเมือง สังคมและการศึกษา เป็นต้น</p> <p>To study the main concepts of Philosophy by analyzing and discussing philosophical paradigm in different periods, to compare similarity and dissimilarity of the concepts in different periods on politics, society and education</p>	3 (3-0-6)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62309	<p>สัมมนาพุทธธรรมประยุกต์</p> <p>Seminar on Applied Buddhaddhamma</p> <p>ศึกษาพุทธธรรมเชิงประยุกต์ทั้งในด้านปริยัติและปฏิบัติ ยกประเด็นที่น่าสนใจมาวิเคราะห์ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างพุทธธรรมกับวิทยาการสมัยใหม่ ให้เห็นบูรณาการทฤษฎี การปฏิบัติ ตลอดจนความสอดคล้องและความต่าง ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาสังคมและพัฒนาคนมนุษย์ได้</p> <p>To study applied Buddhaddhamma in theory and practice, analyse interesting contents and aspects to find the relation between Buddhism and modern sciences, and identify the integration of theory, practice, similarity and dissimilarity for application in social problem solving and human development</p>	3 (3-0-6)

4) รายวิชาเลือก

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62410	<p>การเขียนบทความวิชาการทางพระพุทธศาสนาและปรัชญา</p> <p>Writing academic articles on Buddhism and philosophy</p> <p>การเขียนบทความวิชาการบทความวิจัย รายงานการวิจัย รูปแบบการเขียนดัชนีพันธเชิงปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามรูปแบบและมาตรฐาน โดยเนื้อหาที่มีพื้นฐานมาจากพระพุทธศาสนาและปรัชญา สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ได้เกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>Writing academic articles, research articles, research reports, and action dissertation based on the standard format in the contents concerning Buddhism and Philosophy for publication in the qualified journals</p>	3 (3-0-6)
GS 62411	<p>สัมมนาปรัชญาการศึกษา</p> <p>Seminar on Philosophy of Education</p> <p>วิเคราะห์และอภิปรายปรัชญาการศึกษา ว่าด้วยเรื่องความหมายและจุดหมายของการศึกษา หลักปรัชญาที่เป็นพื้นฐานของการศึกษา</p>	3 (3-0-6)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	<p>อิทธิพลของปรัชญาการศึกษาที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วิเคราะห์ระบบการศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การศึกษาที่พึงประสงค์ เป็นต้น โดยคัดเลือกเอาแนวความคิดของนักปรัชญาการศึกษาที่สำคัญ ๆ ทั้งตะวันตกและตะวันออก มาวิเคราะห์ อภิปราย โดยเปรียบเทียบกับปรัชญาการศึกษาตามแนวพุทธ</p> <p>To analyze and discuss meanings, purposes, philosophy as the base of education, and influence of education philosophy towards social change, analyze education system, problems and ways to development, desirable education, select the education concepts of education philosophers in the West and the East for analyzing, discussing and comparing with Buddhist based educational philosophy</p>	
GS 62412	<p>สัมมนาอรรถปริวรรตศาสตร์</p> <p>Seminar on Hermeneutics</p> <p>วิเคราะห์การตีความหมาย วิธีการ รวมทั้งกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการตีความหมายของภาษา จากงานสำคัญของนักปรัชญาทั้งตะวันออกและตะวันตก ที่มีประเด็นสำคัญและมีความคิดริเริ่มสามารถนำไปต่อยอดความคิดทางวิชาการและประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันได้</p> <p>Analyze Hermeneutics, methods, and various rules used in interpreting the meaning of language. From the important works of both Eastern and Western philosophers that have important issues and have original ideas that can be used to further develop academic ideas and apply them in today's society</p>	3 (3-0-6)
GS 62413	<p>สัมมนาพุทธนวัตกรรม</p> <p>Seminar on Buddhist Innovation</p> <p>วิเคราะห์การพัฒนาการของพุทธนวัตกรรมในอดีตถึงปัจจุบัน คุณค่าของนวัตกรรม ที่เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ในสังคม เศรษฐกิจ ศาสนาค่านิยมในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา</p>	3 (3-0-6)

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	Analyze the development of Buddhist innovations from the past to the present. The value of innovation that are beneficial to humans in society, economy, religion, values in situations that are constantly changing.	
GS 62414	<p>สัมมนาปรัชญาสุวรรณภูมิ</p> <p>Seminar on Suvarnabhumi Philosophy</p> <p>สัมมนาสาระัตถะแห่งปรัชญาสุวรรณภูมิทั้ง 5 มิติ ได้แก่ 1) ภูมิประเทศ สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ 2) การตั้งถิ่นฐาน การเมืองการปกครอง 3) การค้าและบริการ 4) เทคโนโลยีวิทยาการ และ 5) ศิลปวัฒนธรรม เน้นการเสริมสร้างสุนทรียะแห่งการดำรงชีวิตตามปรัชญาสุวรรณภูมิ วิทยาการแห่งปรัชญาสุวรรณภูมิเชื่อมโยงภูมิภาคอาเซียนและโลก การใช้ปรัชญาสุวรรณภูมิพัฒนาคุณภาพชีวิต บนฐานพระพุทธศาสนาให้นักศึกษาพัฒนาขึ้นเป็นองค์ความรู้จากปรัชญาสุวรรณภูมิ</p> <p>Seminar on essence of Suvarnabhumi philosophy in five aspects, namely, 1) topography, environment, and natural resources; 2) settlement, politics and government; 3) commerce and services; 4) technology and sciences or wisdom; and 5) arts and cultures emphasizing aesthetic enhancement in living based on Suvarnabhumi philosophy; Suvarnabhumi philosophical sciences and wisdom connecting Asian region and the world; applying Suvarnabhumi philosophy for improving quality of life based on Buddhism in order to have students develop as their body of knowledge</p>	3 (3-0-6)

5) ดุษฎีนิพนธ์

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
GS 62515	<p>ดุษฎีนิพนธ์ แผน 2.1</p> <p>Dissertation Plan 2.1</p>	36

**ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๓**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกันกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่ ๕๒/๒๕๖๓ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๓ จึงวางระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“คณะ” หมายความว่า คณะหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะด้วย

“วิทยาลัย” หมายความว่า วิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขตด้วย

“คณบดี” หมายความว่า คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและคณบดีคณะ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการวิทยาลัย

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

“สารนิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาโท

“วิทยานิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒

“ดุชนิพนธ์” หมายความว่า รายงานการค้นคว้าวิจัยที่นักศึกษาทำขึ้นตามหลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑ หรือแบบ ๒

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลา ตลอดจนอัตราค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามระเบียบนี้ให้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแล้วแต่กรณี

หมวด ๑

ระบบการจัดการศึกษา

ข้อ ๗ ให้มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของประเทศ

ให้หลักสูตรทุกหลักสูตรกำหนดเนื้อหาและสาระความรู้ทางพระพุทธศาสนาและการวิจัยเป็นกลุ่มวิชาบังคับพื้นฐานแกนของหลักสูตรและกำหนดให้การอบรมกรรมฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นเงื่อนไขที่นักศึกษาต้องผ่านก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ข้อ ๘ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามี ๔ ระดับ คือ

๘.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๘.๒ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๘.๓ ระดับปริญญาโท เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๘.๔ ระดับปริญญาเอก เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

ข้อ ๙ การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน โดยกำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตซึ่งมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาภาคพิเศษ คือ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นอกเวลาราชการหรือนอกเวลาทำการของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๑๐ บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะใดจะจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรใด ให้เป็นไปตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดตามข้อเสนอของสภาวิชาการ

วิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรซึ่งสภามหาวิทยาลัย กำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะจัดการศึกษา ทั้งนี้ ตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนดตามข้อเสนอของ สภาวิชาการ

ให้วิทยาลัยรายงานการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่ออธิการบดีอย่างน้อยทุกภาคการศึกษา

หมวด ๒

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและการรับเข้าศึกษา

ข้อ ๑๑ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๒ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร บัณฑิต หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาโท ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

๑๑.๔ หลักสูตรปริญญาเอก ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่มี ผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการ การอุดมศึกษากำหนด

บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะอาจกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชาหรือ เพิ่มเติมหลักสูตรตามที่เห็นสมควร

การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาเพิ่มเติมตามวรรคสองให้ใช้บังคับแก่ผู้สมัครเข้าศึกษา ในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้น ๆ ที่วิทยาลัยจัดการศึกษาด้วย

ข้อ ๑๒ การรับเข้าศึกษา

๑๒.๑ บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยจะพิจารณารับผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๑ เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยการสอบคัดเลือก การคัดเลือก หรือโดยวิธีการอื่นใดตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๒ ในกรณีที่ผู้สมัครเข้าศึกษากำลังรอผลการศึกษาของวุฒิการศึกษาที่ใช้สมัครเข้า ศึกษา การรับเข้าศึกษาจะมีผลสมบูรณ์ เมื่อผู้สมัครได้ส่งหลักฐานการสำเร็จการศึกษาของวุฒิการศึกษานั้น ภายในระยะเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๒.๓ นักศึกษาจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในเวลาเดียวกันไม่ได้

โครงสร้างหลักสูตรและระยะเวลาการศึกษา

ข้อ ๑๓ โครงสร้างหลักสูตร

๑๓.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๓.๒ ปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะกำหนด

แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องทำสารนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต

๑๓.๓ ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุขฎีนิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำดุขฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำดุขฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

ทั้งนี้ ดุขฎีนิพนธ์ตามแบบ ๑.๑ และแบบ ๑.๒ ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพในระดับเดียวกัน

แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำดุขฎีนิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำดุขฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

แบบ ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี ต้องทำดุขฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

ทั้งนี้ ดุขฎีนิพนธ์ตามแบบ ๒.๑ และ แบบ ๒.๒ ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพในระดับเดียวกัน

ข้อ ๑๔ ระยะเวลาศึกษา

๑๔.๑ ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๑๔.๒ ปริญญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา

๑๔.๓ ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา ผู้ที่สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา

หมวด ๔

การคิดหน่วยกิตและการเทียบโอนหน่วยกิต

ข้อ ๑๕ การคิดหน่วยกิต

๑๕.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๓ การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๔ การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

๑๕.๕ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิตระบบทวิภาค

ข้อ ๑๖ การเทียบโอนหน่วยกิต บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา หรือการค้นคว้าเพื่อทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์จากหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้แก่นักศึกษาตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาในระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต หากเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ให้เทียบโอนหน่วยกิตที่ได้ศึกษามาแล้วได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา

หมวด ๕

การลงทะเบียนเรียนและการถอนรายวิชา

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาและลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่นักศึกษามีหน่วยกิตเหลือสำหรับลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรน้อยกว่า ๔ หน่วยกิต

การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติสำหรับนักศึกษาที่ศึกษาแบบไม่เต็มเวลา ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ในกรณีที่มิมีเหตุผลและความจำเป็นพิเศษ นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติ โดยมีจำนวนหน่วยกิตไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบกระเทือนถึงมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

ข้อ ๑๘ การลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัย กำหนดโดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

ข้อ ๑๙ การลงทะเบียนเรียนรายวิชา

๑๙.๑ การลงทะเบียนเรียนรายวิชา ให้กระทำภายใน ๑ สัปดาห์ก่อนวันเปิดเรียนของแต่ละภาคการศึกษา หรือตามที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

๑๙.๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาล่าช้าจะกระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษานั้น

๑๙.๓ ในกรณีที่มิมีเหตุจำเป็นสุดวิสัยให้ไม่อาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาภายในระยะเวลาที่กำหนด นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาล่าช้ากว่า ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๐ การลงทะเบียนเป็นผู้ร่วมฟังในรายวิชา นักศึกษาอาจลงทะเบียนเป็นผู้ร่วมฟังในรายวิชาแต่ละรายวิชาได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ประจำวิชาเห็นชอบและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ในกรณีที่รายวิชาใดจำกัดจำนวนผู้เข้าเรียน ให้พิจารณารับลงทะเบียนนักศึกษาเป็นผู้ร่วมฟังตามลำดับการลงทะเบียน

ข้อ ๒๑ การลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์

๒๑.๑ นักศึกษาจะลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๒๑.๒ นักศึกษาระดับปริญญาโทจะมีสิทธิลงทะเบียนและเสนอโครงร่างสารนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ได้หลังจากศึกษาในรายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสอบได้สะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่ศึกษาในหลักสูตรซึ่งไม่ต้องเรียนรายวิชา

๒๑.๓ นักศึกษาระดับปริญญาเอกจะมีสิทธิลงทะเบียนและเสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ได้ หลังจากศึกษาในรายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสอบได้สะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต ยกเว้นในกรณีที่ศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ตามข้อ ๑๓.๓

ข้อ ๒๒ การขอเพิ่มรายวิชา การเปลี่ยนรายวิชา และการถอนรายวิชา

๒๒.๑ การขอเพิ่มรายวิชาหรือเปลี่ยนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาหรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

๒๒.๒ การขอถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๖ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษา หรือภายใน ๒ สัปดาห์แรกของการศึกษาภาคฤดูร้อน โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๒๓ การย้ายสาขาวิชา

๒๓.๑ นักศึกษาอาจขอย้ายสาขาวิชาจากสาขาวิชาที่รับเข้าศึกษาครั้งแรกไปศึกษาในสาขาวิชาอื่นในระดับเดียวกันของมหาวิทยาลัยได้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย

๒๓.๒ การขอย้ายสาขาวิชาจะกระทำได้เมื่อนักศึกษาได้ศึกษาในสาขาวิชาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาและมีผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๒๓.๓ นักศึกษาที่ขอย้ายสาขาวิชาจะต้องมีคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่ขอย้ายเข้าไปศึกษา และกระทำได้ครั้งเดียวตลอดระยะเวลาการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

๒๓.๔ การเทียบโอนผลการศึกษาในสาขาวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายไปศึกษาใหม่ ให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หมวด ๖

สถานภาพและการพ้นสถานภาพนักศึกษา

ข้อ ๒๔ ผู้สมัครเข้าศึกษาจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษา เมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๕ นักศึกษาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาในสถานภาพใดสถานภาพหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๕.๑ นักศึกษาสามัญ หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

๒๕.๒ นักศึกษาวิथाทัณฑ์ หมายถึง นักศึกษาสามัญที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๕๐ ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๓.๐๐

เมื่อนักศึกษาวิथाทัณฑ์ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ ขึ้นไปจะเปลี่ยนสถานภาพเป็นนักศึกษาสามัญ

๒๕.๓ นักศึกษาวิสามัญ หมายถึง นักศึกษาอื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๖ การพ้นสถานภาพนักศึกษาที่มีกรณีดังต่อไปนี้

๒๖.๑ มรณภาพหรือตาย

๒๖.๒ ลาออก

๒๖.๓ สำเร็จการศึกษา

๒๖.๔ ได้คะแนนเฉลี่ยรายภาคการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาไม่ถึง ๒.๕๐ หรือได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๒.๕๐

๒๖.๕ เป็นนักศึกษาวิทยาลัยที่มิได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ถึง ๓.๐๐ เป็นเวลา ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๒๖.๖ มีระยะเวลาศึกษาครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สามารถสำเร็จการศึกษาและไม่ได้รับอนุญาตให้ขยายระยะเวลาการศึกษา

๒๖.๗ เป็นนักศึกษาหลักสูตรปริญญาโทหรือหลักสูตรปริญญาเอกซึ่งไม่ได้รับอนุมัติโครงร่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์แล้วแต่กรณีจากบัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยภายใน ๒ ปีการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา เว้นแต่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นว่า การไม่ได้รับอนุมัติโครงร่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์นั้น เนื่องจากเหตุจำเป็นและสมควรผ่อนผันให้ยังไม่ต้องพ้นสถานภาพนักศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาต้องได้รับอนุมัติโครงร่างสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ภายในภาคการศึกษาถัดไปจากภาคการศึกษาที่ครบกำหนดดังกล่าว

๒๖.๘ มีผลการสอบสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ไม่ผ่านและไม่ได้รับอนุญาตให้สอบแก้ตัว

๒๖.๙ มหาวิทยาลัยสั่งให้พ้นสถานภาพนักศึกษาในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ขาดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรหรือใช้เอกสารอันเป็นเท็จในการสมัครเข้าศึกษา
- (๒) ไม่ชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษา
- (๓) กระทำผิดข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของบัณฑิตวิทยาลัย คณะ วิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการสอบหรือวินัยนักศึกษา

หมวด ๗

การลาพักการศึกษา

ข้อ ๒๗ การลาพักการศึกษา

๒๗.๑ นักศึกษาอาจขอลาพักการศึกษาได้ เมื่อได้ศึกษาในหลักสูตรมาแล้วอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาและมีผลการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ โดยต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการภายใน ๖ สัปดาห์แรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๒๗.๒ นอกจากการลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๑ นักศึกษาอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

(๒) เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๓ สัปดาห์ตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาล

(๓) มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่น โดยต้องแสดงเหตุผลหรือหลักฐานของเหตุจำเป็นนั้นได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการภายใน ๓ สัปดาห์นับจากปรากฏเหตุของการลาพักการศึกษา แต่ไม่ช้ากว่าวันสุดท้ายของการเรียนในภาคการศึกษานั้น

๒๗.๓ การลาพักการศึกษาของนักศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

การอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๑ และ ๒๗.๒ ให้กระทำได้ไม่เกินครั้งละ ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน ถ้านักศึกษายังมีความจำเป็นต้องขอลาพักการศึกษาต่อ ให้ยื่นคำร้องใหม่

๒๗.๔ ในกรณีที่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

(๑) ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมเป็นเวลาศึกษาด้วย เว้นแต่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๒๗.๒ (๓)

(๒) นักศึกษาต้องชำระค่ารักษาสถานภาพเป็นนักศึกษาทุกภาคการศึกษาในระหว่างลาพักการศึกษา

(๓) เมื่อจะกลับเข้าศึกษาใหม่ นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าศึกษาต่อคณบดีหรือผู้อำนวยการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์

หมวด ๘

การวัดและการประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๘ การวัดผลการศึกษารายวิชาให้ใช้การสอบรายวิชา

การวัดผลการศึกษารายวิชาอาจใช้วิธีการอื่นหรือใช้การสอบรายวิชา ร่วมกับวิธีการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เป็นตามที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๒๙ นักศึกษาต้องได้รับการวัดและการประเมินผลการศึกษาตามที่อาจารย์ประจำรายวิชา กำหนด

ข้อ ๓๐ นักศึกษาต้องเข้าสอบรายวิชาทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน เว้นแต่รายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟังหรือรายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชา หรือรายวิชาที่วัดผลการศึกษาด้วยวิธีการอื่น หรือได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

กำหนดการสอบรายวิชาให้เป็นไปตามตารางสอบที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นในกรณีที่อาจารย์ประจำรายวิชากำหนดให้มีการสอบนอกตาราง โดยได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

นักศึกษาที่จะมีสิทธิเข้าสอบในแต่ละรายวิชาต้องมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ทั้งหมดของรายวิชานั้น เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

ข้อ ๓๑ การประเมินผลการศึกษา

๓๑.๑ การประเมินผลการศึกษาของแต่ละรายวิชาจะกระทำเป็นสัญลักษณ์ซึ่งมีความหมายและค่าระดับคะแนน ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕
B	ดี (Good)	๓.๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐
F	ผลการประเมินขั้นตก (Fail)	๐.๐

๓๑.๒ ในกรณีที่ไม่สามารถประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ตามข้อ ๓๑.๑ ให้กระทำเป็นสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) สัญลักษณ์ I หมายถึง การวัดผลไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
- (๒) สัญลักษณ์ IP หมายถึง การสอนยังไม่สิ้นสุด (In Progress)
- (๓) สัญลักษณ์ S หมายถึง ผลการประเมินเป็นที่พอใจ (Satisfactory)
- (๔) สัญลักษณ์ U หมายถึง ผลการประเมินไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)
- (๕) สัญลักษณ์ V หมายถึง การร่วมฟัง (Visitor)
- (๖) สัญลักษณ์ W หมายถึง การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawn)
- (๗) สัญลักษณ์ M หมายถึง การขาดสอบ (Missing)
- (๘) สัญลักษณ์ N หมายถึง ยังไม่ได้รับผลการประเมิน (No Report)
- (๙) สัญลักษณ์อื่นตามที่สภาวิชาการกำหนด

๓๑.๓ การให้สัญลักษณ์ A, B+, B, C+, C, D+, D หรือ F จะกระทำได้ในกรณีที่ป็นรายวิชาที่นักศึกษาเข้าสอบหรือมีผลงานที่ประเมินได้ตามค่าระดับคะแนน

๓๑.๔ การให้สัญลักษณ์ F นอกจากในกรณีตามข้อ ๓๑.๓ แล้ว จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) นักศึกษาขาดสอบ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอาจารย์ประจำรายวิชา
- (๒) นักศึกษาไม่มีสิทธิเข้าสอบ เนื่องจากมีเวลาศึกษาไม่ถึงร้อยละ ๘๐ ของเวลาศึกษาทั้งหมดของรายวิชานั้น

(๓) นักศึกษากระทำการทุจริตในการสอบ หรือกระทำผิดระเบียบการสอบและได้รับการตัดสินให้สอบตกในรายวิชานั้น

(๔) เมื่อเปลี่ยนจากสัญลักษณ์ I ในกรณีที่ไม่มีผลการประเมินผลภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

(๕) เมื่อเปลี่ยนจากสัญลักษณ์ M ในกรณีที่นักศึกษาไม่สามารถแสดงหลักฐานที่สมบูรณ์ในการขาดสอบได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไป

๓๑.๕ การให้สัญลักษณ์ I จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษามีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาศึกษาทั้งหมดของรายวิชานั้น แต่มิได้เข้าสอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุญาตจากคณบดีหรือผู้อำนวยการ

(๒) นักศึกษาปฏิบัติงานอันเป็นส่วนประกอบของรายวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์

๓๑.๖ การให้สัญลักษณ์ IP จะกระทำได้เมื่อสิ้นภาคการศึกษาที่หนึ่งที่นักศึกษาลงทะเบียนในรายวิชาที่มีการสอนหรือการทำงานต่อเนื่องกันไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษา

๓๑.๗ การให้สัญลักษณ์ S จะกระทำได้เมื่อผลการประเมินเป็นที่พอใจในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ว่ามีการประเมินผลอย่างไม่เป็นค่าระดับคะแนนหรือกำหนดไว้ว่าไม่นับหน่วยกิต

(๒) ในการประเมินผลการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุขุฎินิพนธ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุขุฎินิพนธ์ในแต่ละภาคการศึกษา

๓๑.๘ การให้สัญลักษณ์ U จะกระทำได้เมื่อผลการประเมินรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตหรือการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุขุฎินิพนธ์ไม่เป็นที่พอใจ

๓๑.๙ การให้สัญลักษณ์ V จะกระทำได้ในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟังและอาจารย์ประจำรายวิชาเห็นว่าได้ให้ความสนใจต่อการเรียนอย่างเพียงพอ

๓๑.๑๐ การให้สัญลักษณ์ W ในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนจะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชานั้น

(๒) นักศึกษาป่วยก่อนที่การศึกษาในภาคการศึกษานั้นจะสิ้นสุดลงและยังป่วยอยู่จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถเข้าสอบในบางรายวิชาหรือทั้งหมดได้ และอาจารย์ประจำวิชาเห็นว่า การศึกษาของนักศึกษาผู้นั้นขาดเนื้อหาส่วนที่สำคัญ

(๓) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

(๔) นักศึกษาถูกสั่งพักการศึกษาในภาคการศึกษานั้นด้วยเหตุผลอื่น นอกจากการกระทำผิดระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการสอบที่ใช้บังคับอยู่

(๕) นักศึกษาได้รับอนุมัติให้เปลี่ยนจากสัญลักษณ์ I ที่ได้ หากปรากฏว่าการป่วยหรือเหตุสุดวิสัยนั้นยังไม่สิ้นสุดภายใน ๒ สัปดาห์แรกของภาคถัดไปที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน

(๖) อาจารย์ผู้สอนเห็นว่านักศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจต่อการเรียนเพียงพอในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นผู้ร่วมฟัง

(๗) นักศึกษาลงทะเบียนเรียนโดยสมัครสอบหรือสมัครเรียนของหลักสูตร

๓๑.๑๑ การให้สัญลักษณ์ M จะกระทำได้ในรายวิชาที่นักศึกษาขาดสอบ แต่ยังไม่สามารถแสดงหลักฐานที่สมบูรณ์ในการขาดสอบ

๓๑.๑๒ การให้สัญลักษณ์ N จะกระทำเฉพาะในรายวิชาที่ยังไม่ประเมินผลการศึกษาหรือรายวิชาที่ยังไม่ได้รับรายงานผลการประเมินการศึกษาตามระยะเวลาที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๒ การประเมินผลการศึกษา ให้กระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา

ข้อ ๓๓ การประเมินผลสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียงให้ใช้สัญลักษณ์ IP (In Progress)

ข้อ ๓๔ การประเมินผลสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ที่ได้ทำเสร็จสมบูรณ์แล้วมี ๔ ระดับคือ ดีมาก (Very Good) ดี (Good) ผ่าน (Pass) ตก (Fail)

ข้อ ๓๕ การคำนวณค่าระดับคะแนน

๓๕.๑ การคำนวณค่าระดับคะแนนให้กระทำเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาและจะต้องประกาศผลให้แล้วเสร็จก่อนการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาถัดไป

๓๕.๒ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยให้คำนวณจากรายวิชาที่นับหน่วยกิตและมีการประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ A, B+, B, C+, C, D+, D หรือ F สำหรับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ F ให้บันทึกผลการศึกษาในใบรายงานผลการศึกษาและนำจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นมาคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยด้วย

๓๕.๓ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนักศึกษาเพื่อให้ครบหลักสูตรให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

๓๕.๔ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยมี ๒ ประเภท ดังนี้

(๑) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยรายภาคศึกษาให้คำนวณจากผลการศึกษาของนักศึกษาในภาคการศึกษานั้น โดยนำผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของทุกรายวิชาหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้น

(๒) ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คำนวณจากผลการศึกษาของนักศึกษาตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยนำรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนของแต่ละรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมดหารด้วยผลรวมของหน่วยกิตของรายวิชาที่ศึกษาทั้งหมด

หมวด ๙

สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์

ข้อ ๓๖ การเสนอและการสอบโครงร่าง สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๗ การสอบสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๘ รูปแบบของสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามที่สภาวิชาการกำหนด

ข้อ ๓๙ ภาษาที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ของแต่ละสาขาวิชาหรือหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะกำหนด

ข้อ ๔๐ ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์เป็นของนักศึกษา เว้นแต่การศึกษา การค้นคว้า การทดลอง หรือการวิจัยเพื่อการทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ หรือดุษฎีนิพนธ์ ทั้งหมดหรือบางส่วน ได้ใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ สถานที่ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของมหาวิทยาลัยหรือได้รับเงินทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหรืออาจารย์ที่ปรึกษา ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัย

หมวด ๑๐

การสำเร็จการศึกษาและการให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร

ข้อ ๔๑ เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๔๑.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ศึกษาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๔๑.๒ ระดับปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑

(๑) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๒) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา

๔๑.๓ ระดับปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๒

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์จากคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัย แต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๓) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ได้รับการตีพิมพ์รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการดังกล่าว

๔๑.๔ ระดับปริญญาโท แผน ข

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ ในสาขาวิชา พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย

(๓) เสนอสารนิพนธ์และสอบผ่านการสอบสารนิพนธ์ จากคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยหรือคณะแต่งตั้ง โดยการสอบวิทยานิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๔) สารนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ให้เผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สามารถสืบค้นได้

๔๑.๕ ระดับปริญญาเอก แบบ ๑

(๑) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ

(๒) เสนอดุษฎีนิพนธ์และสอบผ่านการสอบดุษฎีนิพนธ์ โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยการสอบดุษฎีนิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๓) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา อย่างน้อย ๒ เรื่อง

๔๑.๖ ระดับปริญญาเอก แบบ ๒

(๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้รับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๒) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ

(๓) เสนอดุษฎีนิพนธ์และสอบผ่านการสอบดุษฎีนิพนธ์ โดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัย คณะ หรือวิทยาลัยแต่งตั้งซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยการสอบดุษฎีนิพนธ์เป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๔) ผลงานดุษฎีนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข้อ ๔๒ การให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตร นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๔๒.๑ ผ่านเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามข้อ ๔๑ และได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของหลักสูตรครบถ้วนแล้ว

๔๒.๒ มีความประพฤติเหมาะสมแก่ปริญญาหรือประกาศนียบัตรที่จะได้รับ

๔๒.๓ ไม่มีหนี้สินค้างชำระกับมหาวิทยาลัย

๔๒.๔ ผ่านการอบรมกรรมฐานภาคปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔๓ นักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔๒ มีสิทธิขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร โดยต้องยื่นคำร้องขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะต้องเสียค่าปรับและอาจไม่ได้รับการเสนอชื่อต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตรในปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

ข้อ ๔๔ ให้คณบดีหรือผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำคณะ หรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัย เสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๔๒ เป็นผู้สมควรได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อนายทะเบียนของมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอสภาวิชาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตร

หมวด ๑๑

ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

ข้อ ๔๕ ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ได้แก่ ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ

ข้อ ๔๖ ให้นักศึกษาชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น นักศึกษาอาจยื่นคำร้องขอเลื่อนกำหนดการชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือขอผ่อนชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นงวดต่ออธิการบดีผ่านคณบดีหรือผู้อำนวยการ เพื่อพิจารณาอนุมัติ

นักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้เลื่อนกำหนดการชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือผ่อนชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นงวดต้องชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาภายในระยะเวลาที่เลื่อนออกไปหรือตามงวดแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ นักศึกษาต้องชำระค่าใช้จ่ายในการศึกษาให้ครบถ้วนก่อนสอบปลายภาคการศึกษา

ข้อ ๔๗ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้ทุนการศึกษาบางส่วนหรือทั้งหมดแก่นักศึกษา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๘ นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับเข้าศึกษาก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๓ ให้ใช้ระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ หรือระเบียบของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ต่อไปแล้วแต่กรณี เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่มีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงส่วนงานซึ่งจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรใดจากบัณฑิตวิทยาลัยเป็นคณะใดคณะหนึ่งหรือจากคณะใดคณะหนึ่งเป็นคณะอื่นหรือบัณฑิตวิทยาลัยก่อนประกาศใช้ระเบียบนี้ แต่ยังไม่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยเสนอสภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบตามลำดับ เมื่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบแล้ว ให้คณบดีซึ่งจัดการศึกษาอยู่เดิมและคณบดีซึ่งจะจัดการศึกษาต่อไปร่วมกันจัดให้มีการส่งมอบงาน เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาหรือหลักสูตรนั้นเป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๕๐ ในกรณีที่วิทยาลัยใดไม่มีคณะกรรมการประจำวิทยาลัย หากเป็นวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในวิทยาเขต ให้คณะกรรมการวิทยาเขตทำหน้าที่ตามระเบียบนี้แทนคณะกรรมการวิทยาลัย หากเป็นวิทยาลัยที่มีได้ตั้งอยู่ในวิทยาเขต ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่ตามระเบียบนี้แทนคณะกรรมการวิทยาลัยเป็นรายวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(สมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย

ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย